

Migrace pracovníků

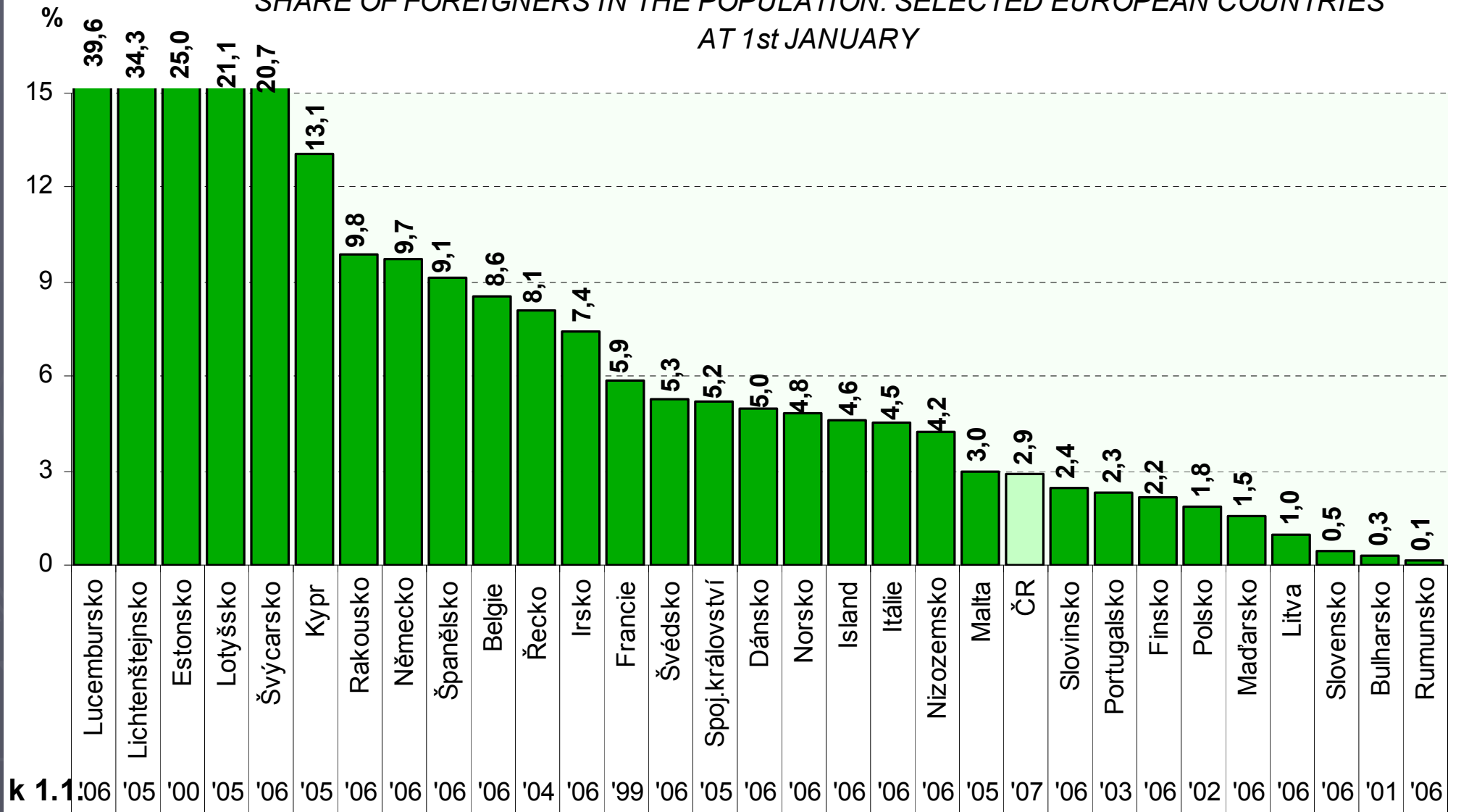
Migrační politika

► EU

Dvě oblasti:

- volný pohyb obyvatel a pracovních sil mezi členskými státy EU
- Imigrační pohyb obyvatel a pracovních sil z tzv. „třetích zemí“, které nejsou členskými státy EU

PODÍL CIZINCŮ NA OBYVATELSTVU VE VYBRANÝCH EVROPSKÝCH STÁTECH K 1. 1.
SHARE OF FOREIGNERS IN THE POPULATION: SELECTED EUROPEAN COUNTRIES
AT 1st JANUARY

k 1.1.

Volný pohyb pracovníků je charakterizován

- ▶ ucházet se o nabídku pracovních míst (právo neomezeného přístupu na trh práce v jakémkoliv členském státě a možnost využití jeho služeb při zprostředkování zaměstnání)
- ▶ pohybovat se volně na zvoleném území členského státu (právo přeshraničního pohybu v rámci EU),
- ▶ pobývat v členském státě při výkonu zaměstnání (právo bezprostředního pobytu),
- ▶ využívat možnosti zůstat na území členského státu i po skončení zaměstnání
- ▶ Přechodné období (Belgie, Dánsko, Lichtenštejnsko, Německo, Norsko, Rakousko, Švýcarsko), bilaterální dohody (Německo, Rakousko, Švýcarsko)

Stát EU	Přechodná opatření	
Belgie	ANO	k 1.6.2006 vydán seznam profesí pro které je zjednodušen přístup na trh práce
Bulharsko	NE	od počátku neuplatňuje
Dánsko	ANO	od 1.5.2008 je pracovní povolení vyžadováno pouze pro práci nekrýtou kolektivní smlouvou
Estonsko	NE	od počátku neuplatňuje
Finsko	NE	od 1.5.2006 neuplatňuje
Francie	NE	od 1.7.2008 neuplatňuje
Irsko	NE	od počátku neuplatňuje
Island	NE	od 1.5.2006 neuplatňuje
Itálie	NE	od 27.7.2006 neuplatňuje
Kypr	NE	od počátku neuplatňuje
Lichtenštejnsko	ANO	Licht. uplatňuje v ústí českým občanům přechodné období týkající se pohybu osob a přístupu na trh práce. Na občany ČR se vztahuje nařízení 1408/71 a 574/72
Luxembursko	NE	od 1.11.2007 neuplatňuje
Litva	NE	od počátku neuplatňuje
Lotyžsko	NE	od počátku neuplatňuje
Maďarsko	NE	od počátku neuplatňuje
Malta	NE	uplatňuje systém automaticky vydávaných pracovních povolení – plní roli nositelů kace
Německo	ANO	od 1.11.2007 zjednodušený postup pro vydávání pracovního povolení pro určené profese (intenzivně v oblasti strojírenství, elektrotechniky a automobilového průmyslu) a absolventy německých VŠ
Nizozemsko	NE	od 1.5.2007 neuplatňuje
Norsko	ANO	od 1.1.2008 zjednodušená procedura – doba vyřízení 1-4 týdny, možno pracovat ihned po podání žádosti o PP
Polsko	NE	od počátku neuplatňuje
Portugalsko	NE	od 1.5.2005 neuplatňuje
Rakousko	ANO	k 1.1.2008 vydán seznam profesí pro které je zjednodušen přístup na trh práce
Rumunsko	NE	od počátku neuplatňuje
Řecko	NE	od počátku neuplatňuje
Slovensko	NE	od počátku neuplatňuje
Slovinsko	NE	od počátku neuplatňuje
Španělsko	NE	od 1.5.2008 neuplatňuje
Švédsko	NE	od počátku neuplatňuje
Švýcarsko	ANO	přechodné období 1. srpna zjednodušené postupy a usnadňující opatření u určitých profesních kategorií (účinná nejdéle do 30. dubna 2011)
Velká Británie	NE	od počátku neuplatňuje (pro EU-S - systém povinné registrace)

Zdroj: www.portal.mpsv.cz/eures

Zákon o zaměstnanosti

▶ Povolení k získávání zaměstnanců ze zahraničí.

(„Zaměstnavatelé mohou na základě povolení příslušného úřadu práce získávat zaměstnance ze zahraničí na volná pracovní místa (§ 35), na která nelze přijmout uchazeče o zaměstnání. Za zaměstnance ze zahraničí (dále jen "cizinec") se pro účely zaměstnávání podle tohoto zákona považuje fyzická osoba, která není státním občanem České republiky, občanem Evropské unie ani jeho rodinným příslušníkem).

▶ Informační povinnost zaměstnavatele

▶ Povolení k zaměstnání – na volné pracovní místo, které nelze s ohledem na požadovanou kvalifikaci nebo nedostatek volných pracovních sil obsadit jinak; doba delší než 30 dnů na dobu 1 rok, možno opakovaně

▶ Povolení musí mít i v případě pendlerství, sezónní zaměstnanec – nejdéle 6 měsíců

▶ ÚP vede evidenci zaměstnanců EU a cizinců, kteří získali povolení a cizinců, kteří nemusí mít povolení.

Typy migrace

- ▶ Migrace nabídková (angažovanost cílového státu, získávání odborníků, odliv mozků)
- ▶ Migrace poptávková (vlastní rozhodnutí migranta)
- ▶ Migrace pobytová
- ▶ Migrace dojížděková (pendlerství)

Migrační potenciál

„Migrační potenciál je pravděpodobnou poptávkou pracovních sil po pracovních příležitostech v zahraničí“

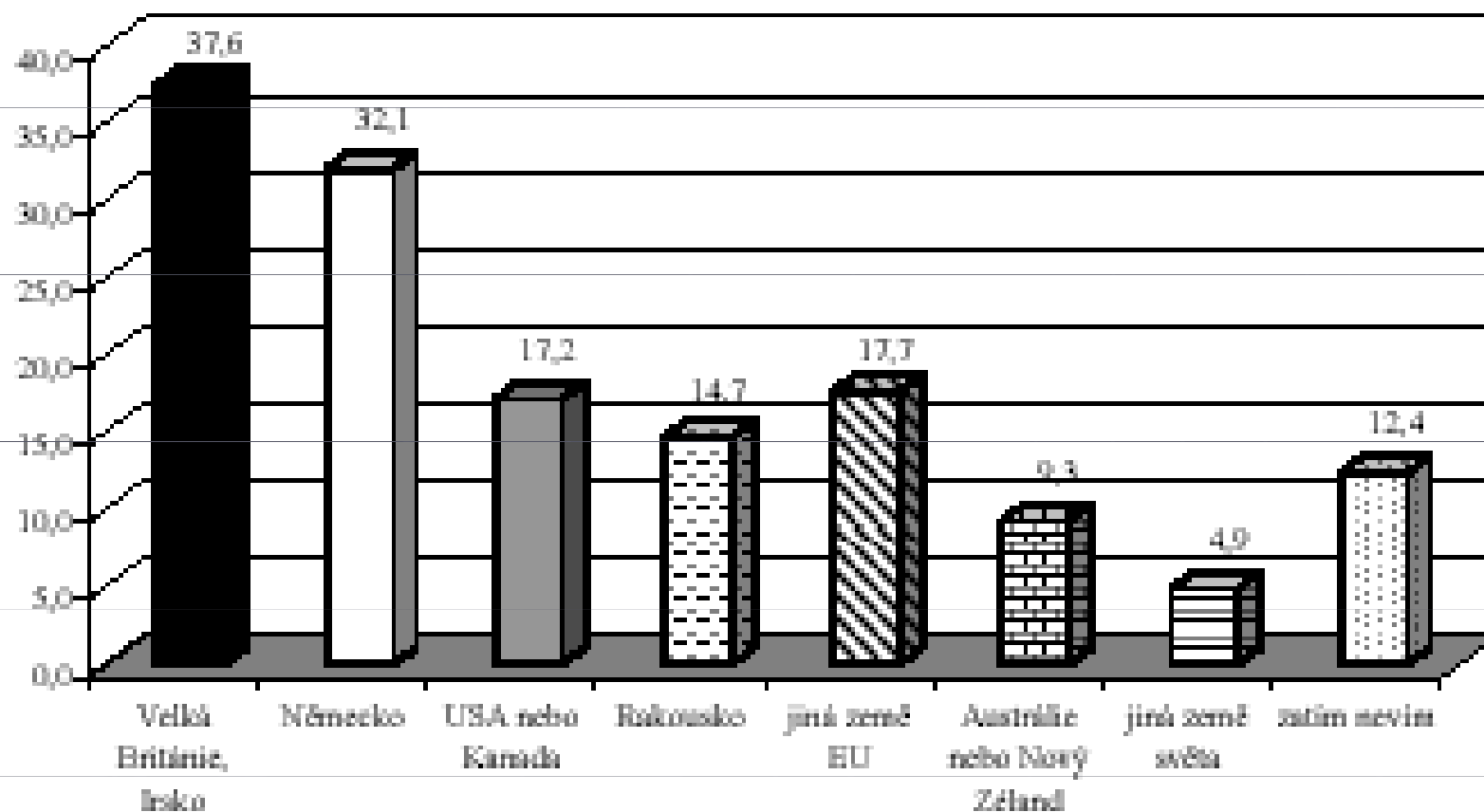
„Migrační potenciál vyjadřuje postoje obyvatelstva k migraci za prací do zahraničí“

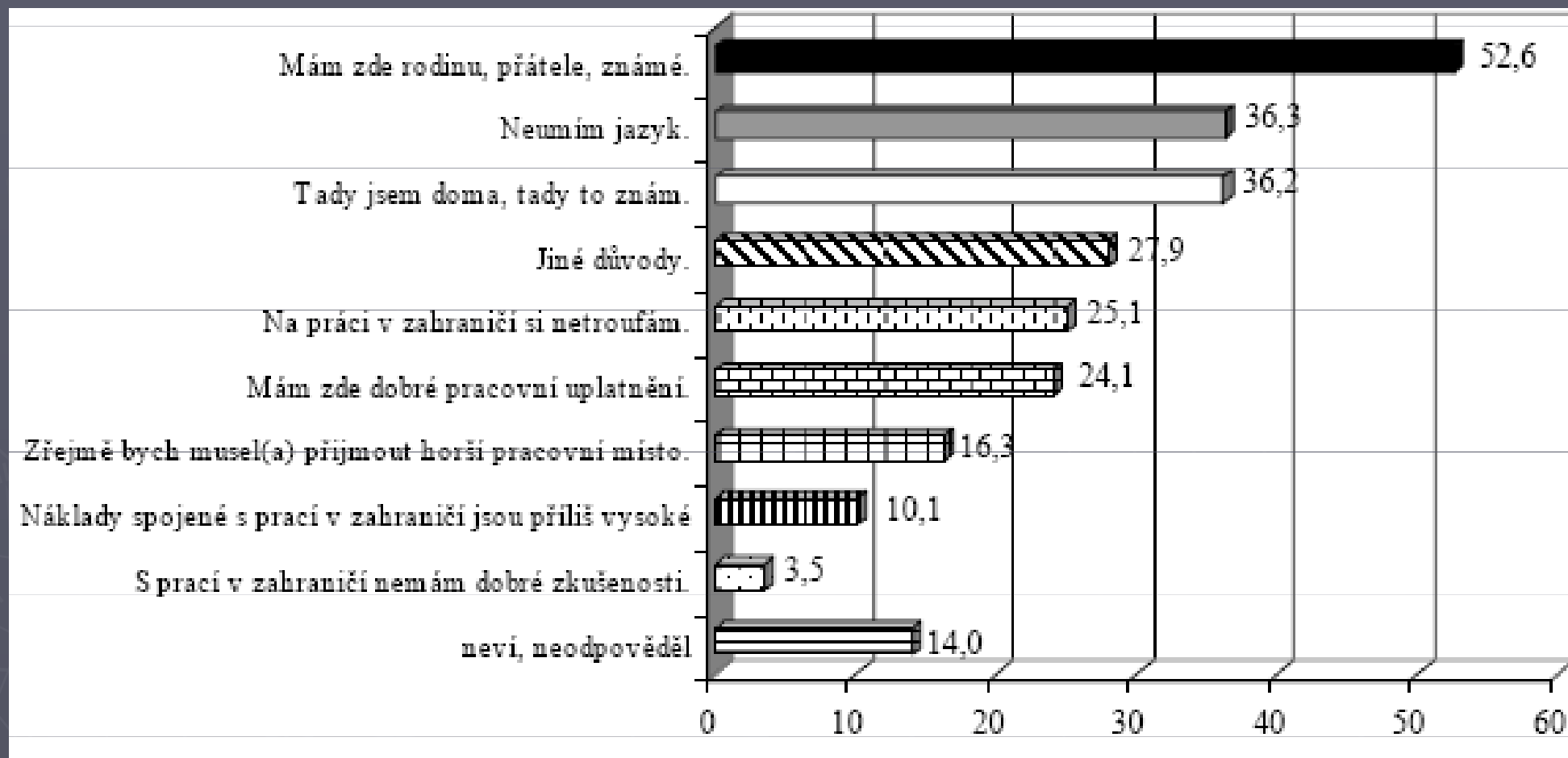
Migrační potenciál po vstupu ČR do EU (výsledky terénního šetření)

- ▶ obyvatelstvo ČR se nadále vyznačuje silnou vazbou k domovu a preferencí života a práce v Česku - to představuje důležitý faktor brzdící migrační tendence,
- ▶ přetrvává výrazný rozdíl mezi deklarovaným (nezávazným) zájmem o práci v zahraničí a reálným usilováním o získání práce v zahraničí,
- ▶ mezi potenciálními migranty bude nadále výrazně převládat migrace dočasná (přechodná) před migrací trvalou,
- ▶ teritoriálně bude zahraniční pracovní migrace vykazovat poměrně široký rozptyl v zájmech o cílové země - s výraznou převahou Německa a zvýšenou orientací na Velkou Britanii a Irsko,
- ▶ potenciál zahraniční pracovní migrace bude i nadále výrazně koncentrován v mladších ročnících populace.

G r a f 3a V které zemi máte v úmyslu pracovat? (N = 166, v %)

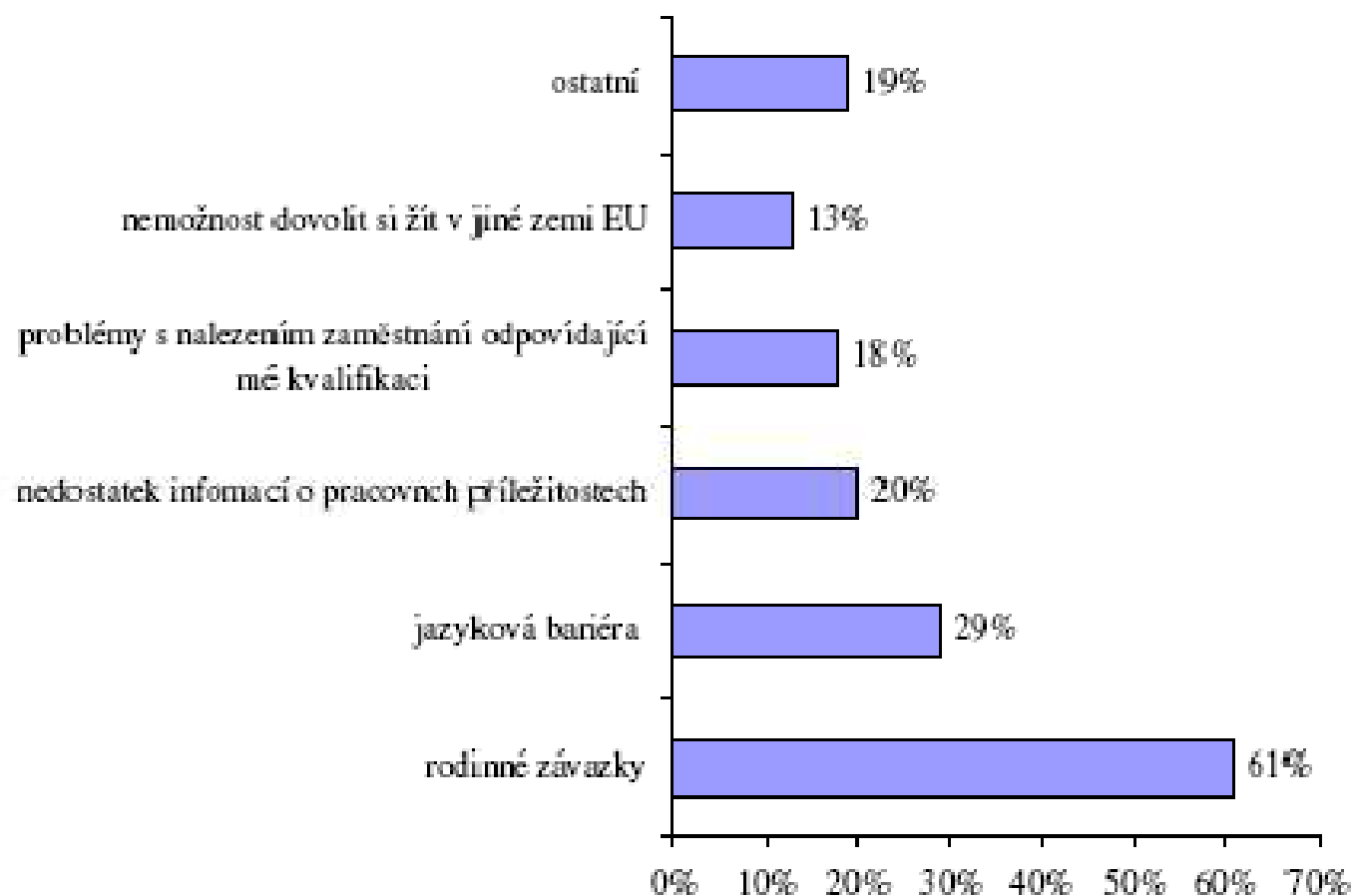

Bariéry migrace

Graf 14

Hlavní bariéry migrace mezi členskými státy EU

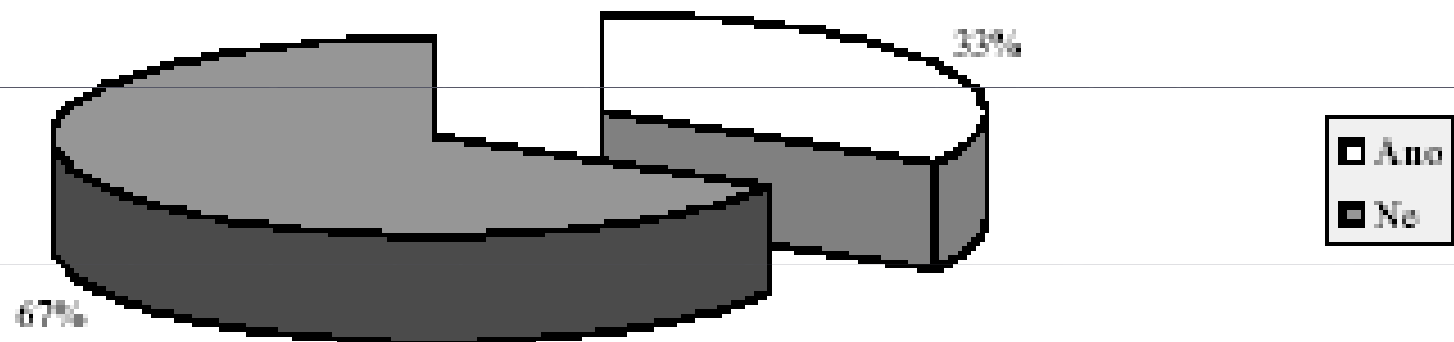

Zdroj: European Commission (2003), str. 13

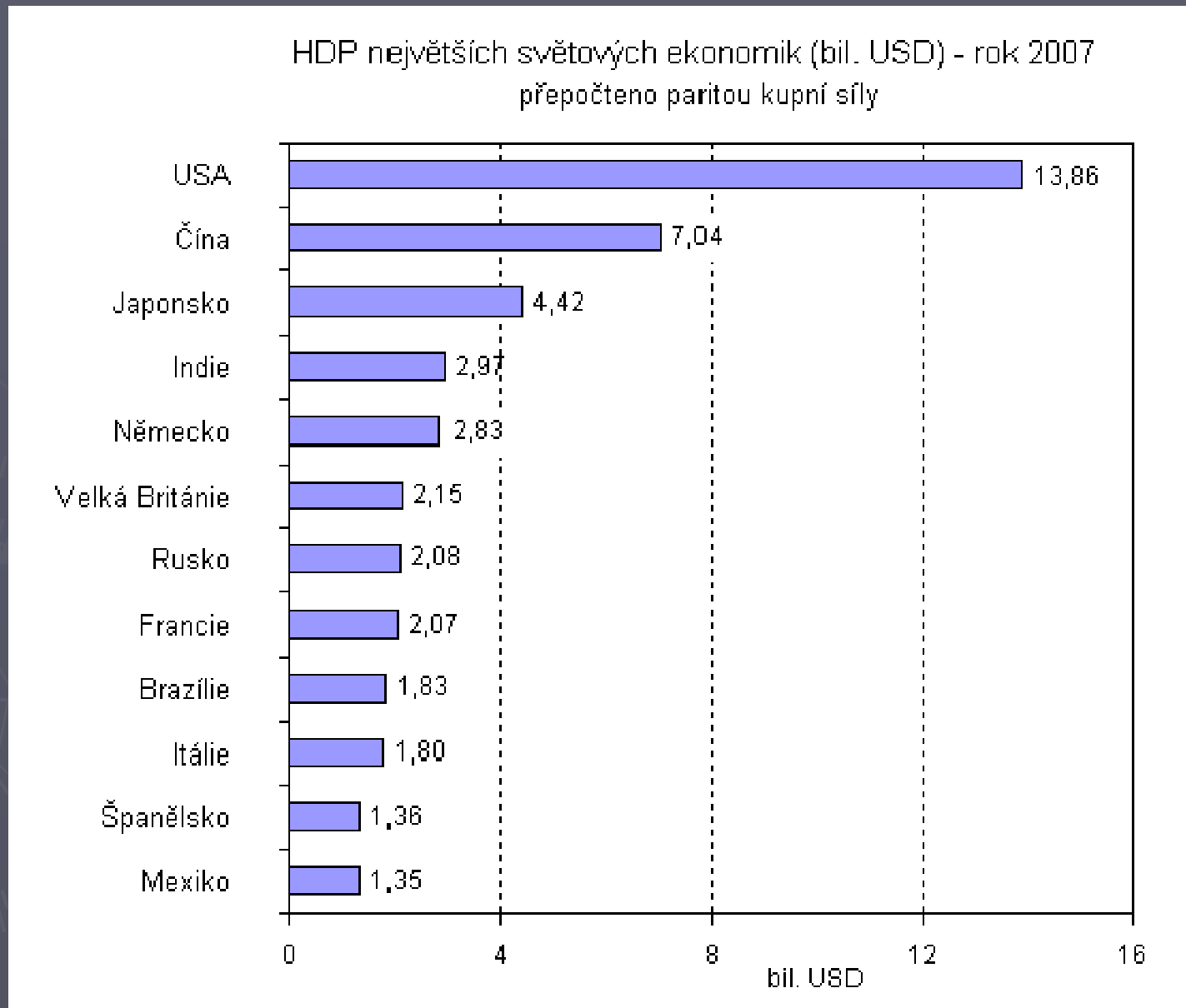
Faktory působící na rozsah pracovních migrací českých občanů

- ▶ Mzda, cenová hladina, směnný kurz, související náklady pendlerství.
- ▶ Náklady pobytové migrace, životní úroveň, výše příjmů, kupní síla mezd.
- ▶ Neochota nebo nevýhodnost přijmout méně kvalifikovanou práci
- ▶ Délka pracovní doby
- ▶ Štědrosť sociálního systému v zemích EU
- ▶ Zahraniční investice

G r a f 12 Byl(a) byste v zahraničí ochoten/ochotna pracovat pod úrovní své kvalifikace, svého sociálního postavení? (N=1078, v %)

HDP největších světových ekonomik (bil. dolarů) - rok 2007 (parita kupní síly), Zdroj: CIA

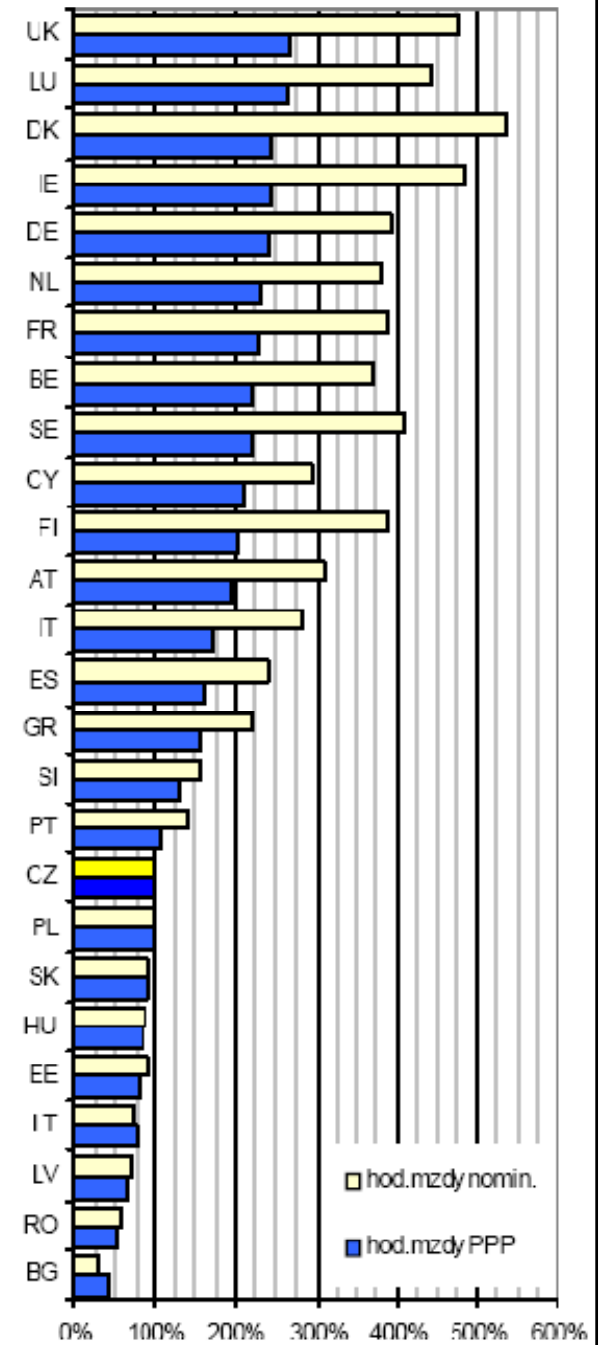

- ▶ **Průměrná životní úroveň ve státech EU (V paritě kupní síly – průměr EU=100%)**

Stát	Parita kupní síly
Lucembursko	280
Irsko	144
Nizozemsko	131
Rakousko	129
Dánsko	127
Belgie	123
Velká Británie	121
Švédsko	118
Finsko	117
Německo	117
Francie	113
Itálie	104
Španělsko	102
EU 27	100
Kypr	94
Řecko	89
Slovinsko	87
Česká republika	79
Malta	77
Portugalsko	75
Estonsko	67
Maďarsko	66
Slovensko	63
Litva	58
Lotyšsko	56
Polsko	53
Rumunsko	38
Bulharsko	37

Průměrné mzdy ve srovnatelné cenové úrovni (PPP) a v kursu národní měny v roce 2007 (ČR=100 %)

Zdroj: Eurostat, vlastní výpočty ČSÚ

Odhady průměrných hodinových mezd ve státech EU v Kč

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Belgie	449	452	424	445	457	442	431	436
Bulharsko	25	26	25	27	29	29	30	35
Česká republika	71	81	87	92	98	102	109	117
Dánsko	655	650	609	647	666	636	619	626
Německo	521	511	473	501	508	480	463	462
Estonsko	60	65	66	75	80	82	92	108
Irsko	507	527	499	544	573	558	555	571
Řecko	230	228	221	240	259	245	252	261
Španělsko	271	272	258	278	289	279	276	281
Francie	470	468	436	460	474	457	451	458
Itálie	346	343	320	343	350	341	333	333
Kypr	309	312	298	322	341	334	333	346
Lotyšsko	48	50	47	49	52	54	63	80
Litva	56	56	55	59	61	63	71	85
Lucembursko	520	521	489	524	539	524	512	519
Maďarsko	62	70	77	82	90	92	90	102
Nizozemsko	463	467	440	467	479	460	444	451
Rakousko	402	398	370	399	385	370	360	364
Polsko	89	112	98	92	93	101	105	118
Portugalsko	169	170	162	171	178	170	164	166
Rumunsko	30	33	32	34	37	45	52	66
Slovinsko	170	173	157	170	178	175	178	185
Slovensko	59	60	64	74	83	87	92	107
Finsko	439	448	425	460	475	466	454	459
Švédsko	533	488	462	496	512	486	478	482
Spojené království	587	591	543	527	574	549	544	559

Zdroj: SES 2002, LCI, vlastní výpočty ČSÚ

Délka pracovní doby

- ▶ Většina na 40 hodin týdně (ČR)
- ▶ Francie (35 hod), Belgie (38 hod), VB, Řecko, Irsko
- ▶ VB, Řecko, Irsko – 48 hodin týdně
- ▶ Německo – nemá nastavený limit (37,7 hod/týden)
- ▶ Vliv kolektivních smluv – snižuje o 1-2 hodiny týdně (ČR – 38 hod/týdně)
- ▶ Příplatky za přesčas – nejvíce Lotyšsko (100 % příplatek, možnost odpracovat 470 hodin), většina zemí 50 % (VB, Belgie, Rakousko, Polsko), 10 % Itálie
- ▶ Limity přesčasové práce – 160 (Litva) – 520 (Polsko)

Mimoekonomické faktory

- ▶ Možnost kariérního rozvoje
- ▶ Nedůvěra ve vlastní schopnosti
- ▶ Sociální vazby
- ▶ Fyzická a časová náročnost dojíždění za prací a dopady na osobní život
- ▶ Geografická vzdálenost mezi domácí a cílovou zemí
- ▶ Věk
- ▶ Jazykové znalosti

Jazykové znalosti

- ▶ **56% obyvatel Evropské unie mluví alespoň jedním cizím jazykem. To je o 6% více než v roce 2001. Češi v testech dopadli nadprůměrně – 61% udává, že je schopno vést rozhovor v cizím jazyce. Vyplývá to z nového průzkumu veřejného mínění Eurobarometr.**

Faktory ovlivňující přístup členských zemí k otevírání pracovních trhů

- ▶ Vývoj a dopady pracovních migrací v zemích plně otevřených pracovních trhů (Irsko, Švédsko, VB) (katastrofické scénáře – 1,5 mil. pracovníků z východních zemích)
- ▶ Nezaměstnanost ve vyspělých zemích EU (výše a struktura nezaměstnanosti v potenciální imigrační zemi)

Důsledky pracovní mobility

- ▶ Možnost přílivu pracovních sil ze zemí EU
- ▶ Strach z nedostatku pracovních sil v ČR
- ▶ Podíl cizinců na pracovní síle cca 3 % (8-10 %)
- ▶ Řízená imigrace
- ▶ „Výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků“ <http://www.imigracecz.org/>
- ▶ Evropská hrozba nedostatku pracovních sil (soupeření o cizince)
- ▶ Riziko odlivu mozků z ČR

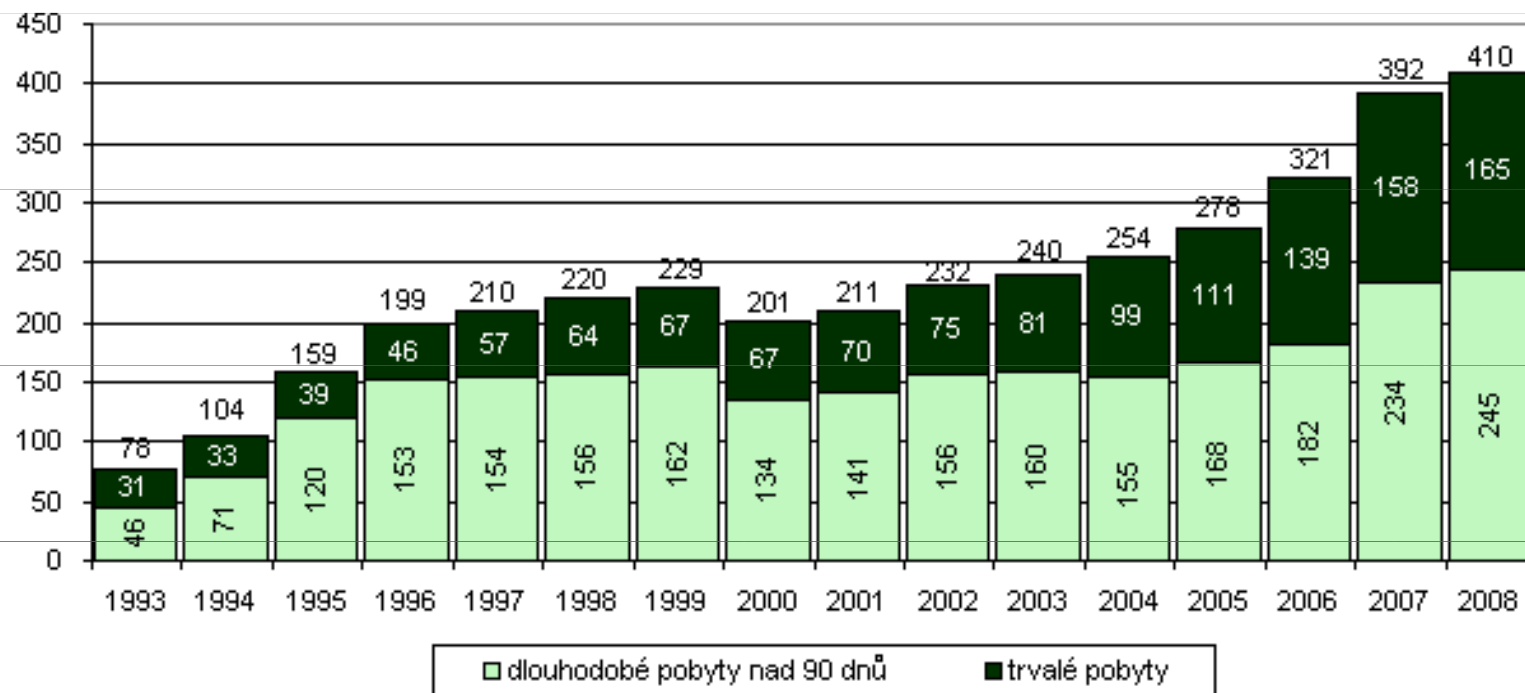
Cizinci v ČR

- ▶ 1994-1999 nárůst počtu pobývajících cizinců
- ▶ 2000 – zákon č. 326/1999 Sb. – snížení počtu cizinců o 30.000, novela 2001
- ▶ 2006 – 321 500 cizinců, 43 % s trvalým pobytem
- ▶ Struktura cizinců – neměnná od roku 1996
- ▶ Slovensko (17%), Ukrajina (32%), Vietnam (13%), Polsko (5%) a Rusko (6%)
- ▶ 31.5.2008 410 094 cizinců

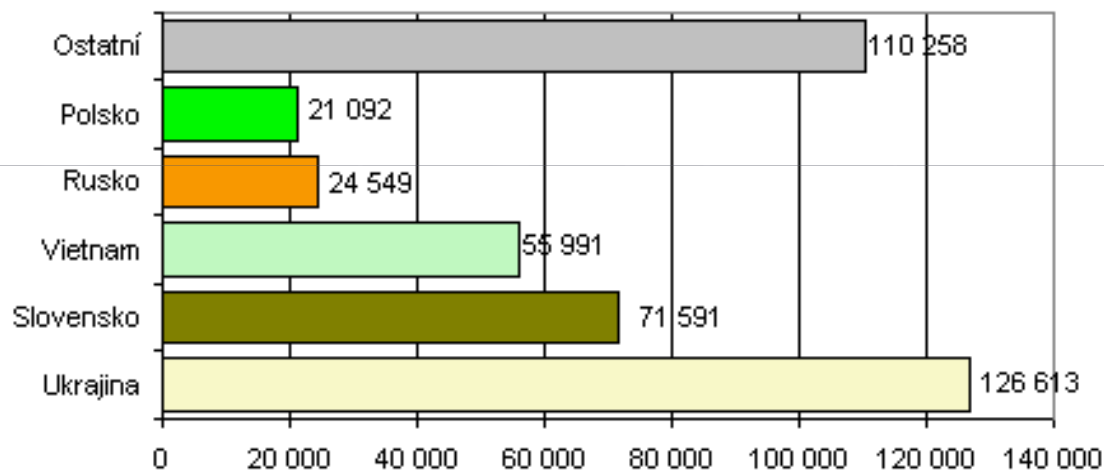
**Vývoj počtu cizinců s pobyty trvalými a dlouhodobými pobyty nad 90 dní v ČR
1993 - 2007 (31. 12.) a 2008 (31.5.) (Pramen: ŘS CPPMV ČR)**

Tisíce

5 nejčtetnějších státních občanství cizinců v ČR - k 31. 5. 2008

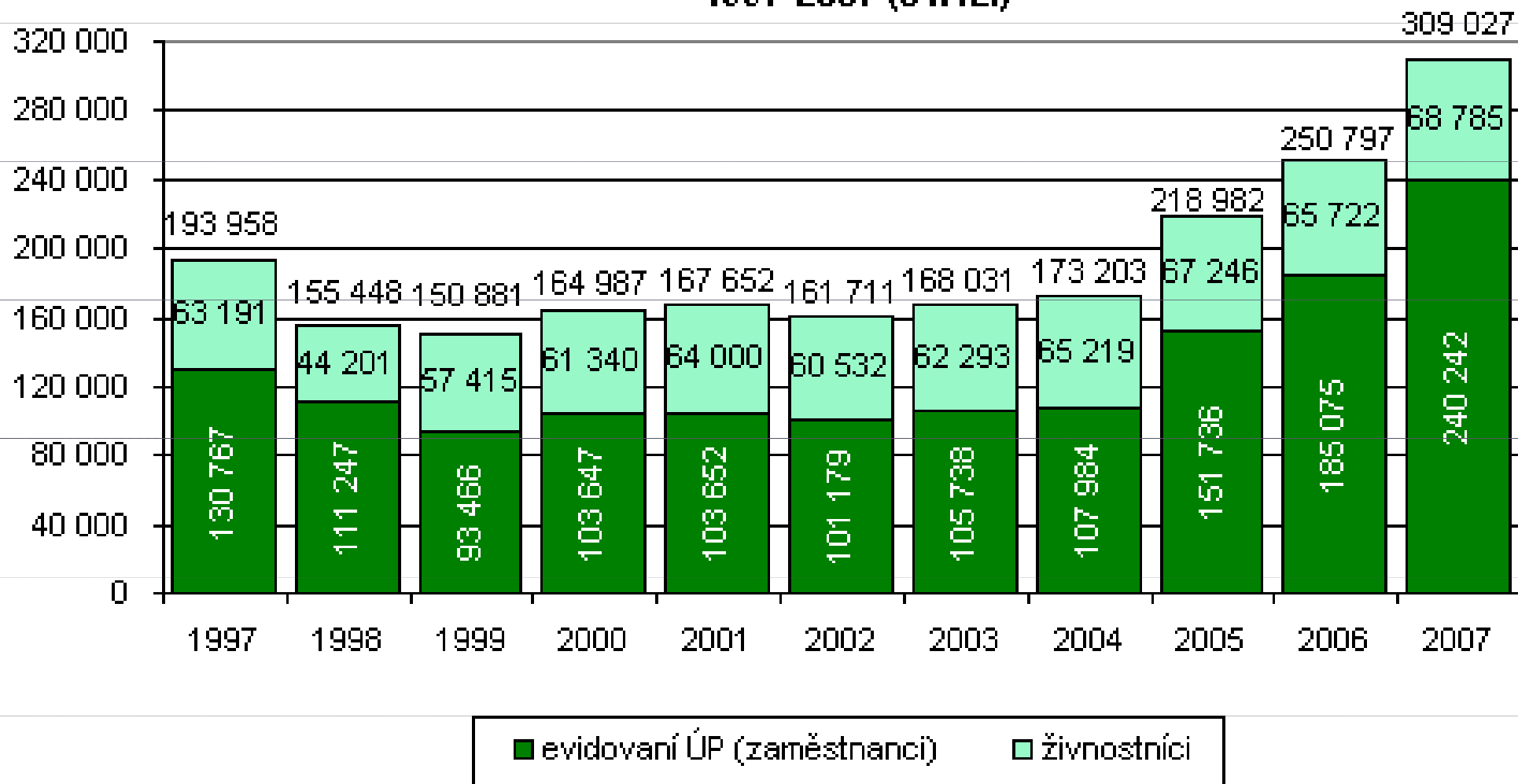
(Pramen: ŘS CPPMV ČR)

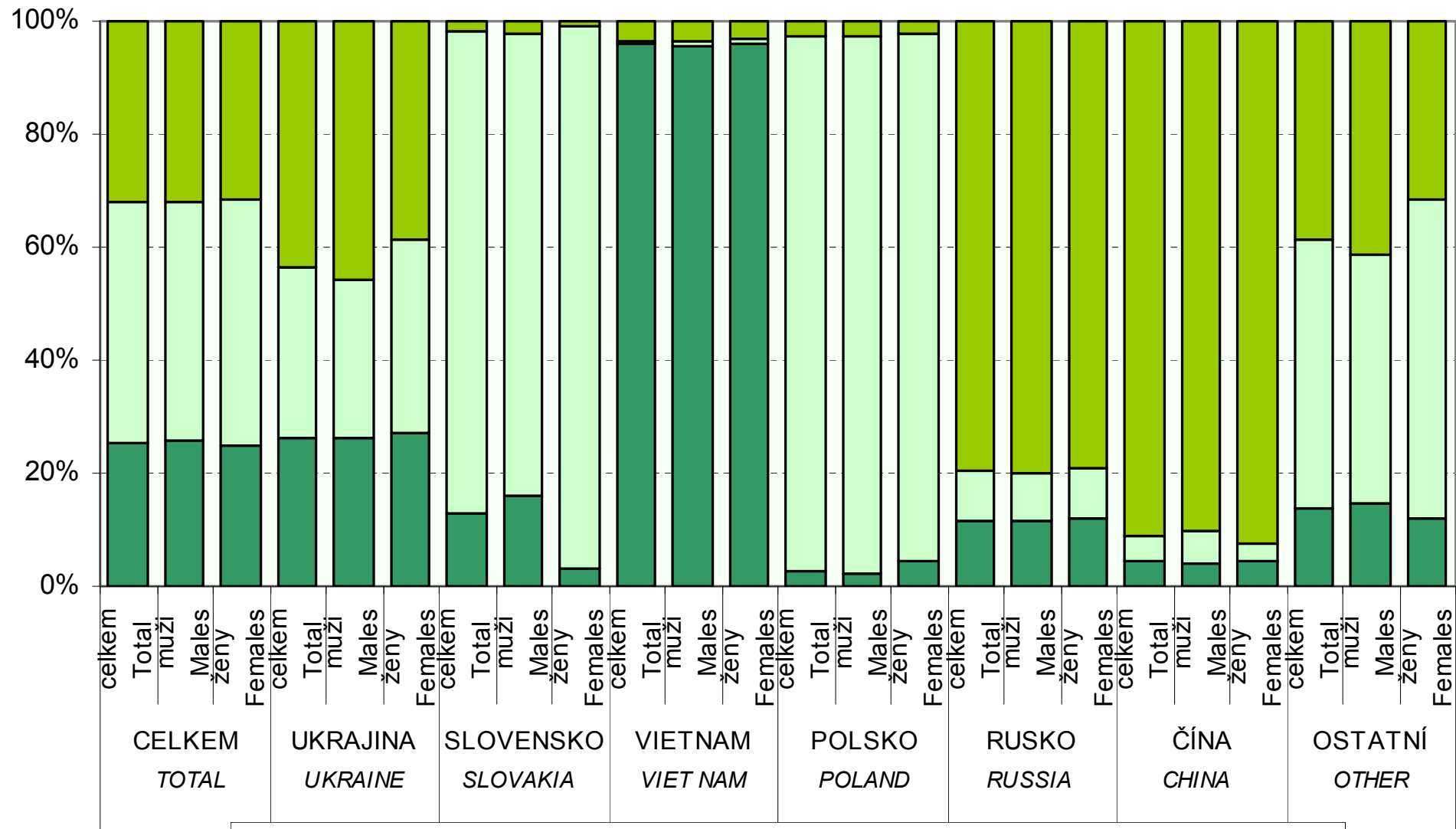
Zaměstnanost cizinců

- ▶ 31.12.2007 - 309 027 osob
- ▶ 78 % evidovaných na ÚP, zbytek – živnostenské oprávnění
- ▶ 31.10.2008 evidovaly ÚP – 36 % Slováků, 28 % Ukrajinců a 8 % Poláků

Celková zaměstnanost cizinců podle postavení v zaměstnání 1997-2007 (31.12.)

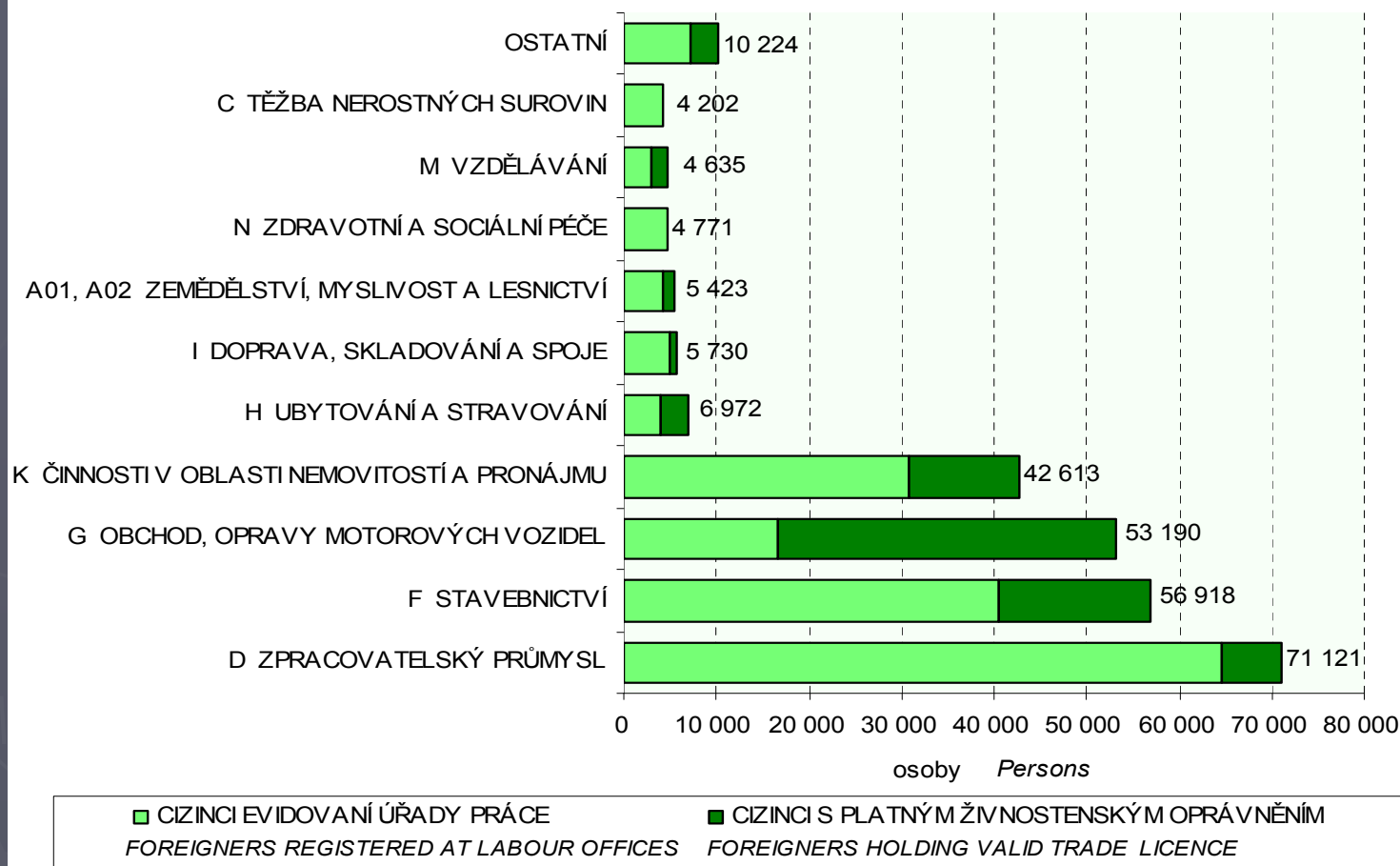

EKONOMICKÁ AKTIVITA JAKO ÚČEL POBYTU K 31.12.2003
ECONOMIC ACTIVITY AS PURPOSE OF STAY AT 31st DECEMBER 2003

- SPOLEČNÍK V PRÁVNICKÉ OSOBE + OSTATNÍ EKONOMICKÉ AKTIVITY (4+6)
PARTICIPATION IN LEGAL PERSON + OTHER ECONOMIC ACTIVITIES (4+6)
- ZAMĚSTNÁNÍ (5)
EMPLOYMENT (5)
- PODNIKÁNÍ NA ŽIVNOSTENSKÝ LIST (3)
BUSINESS BASED ON TRADE LICENCE (3)

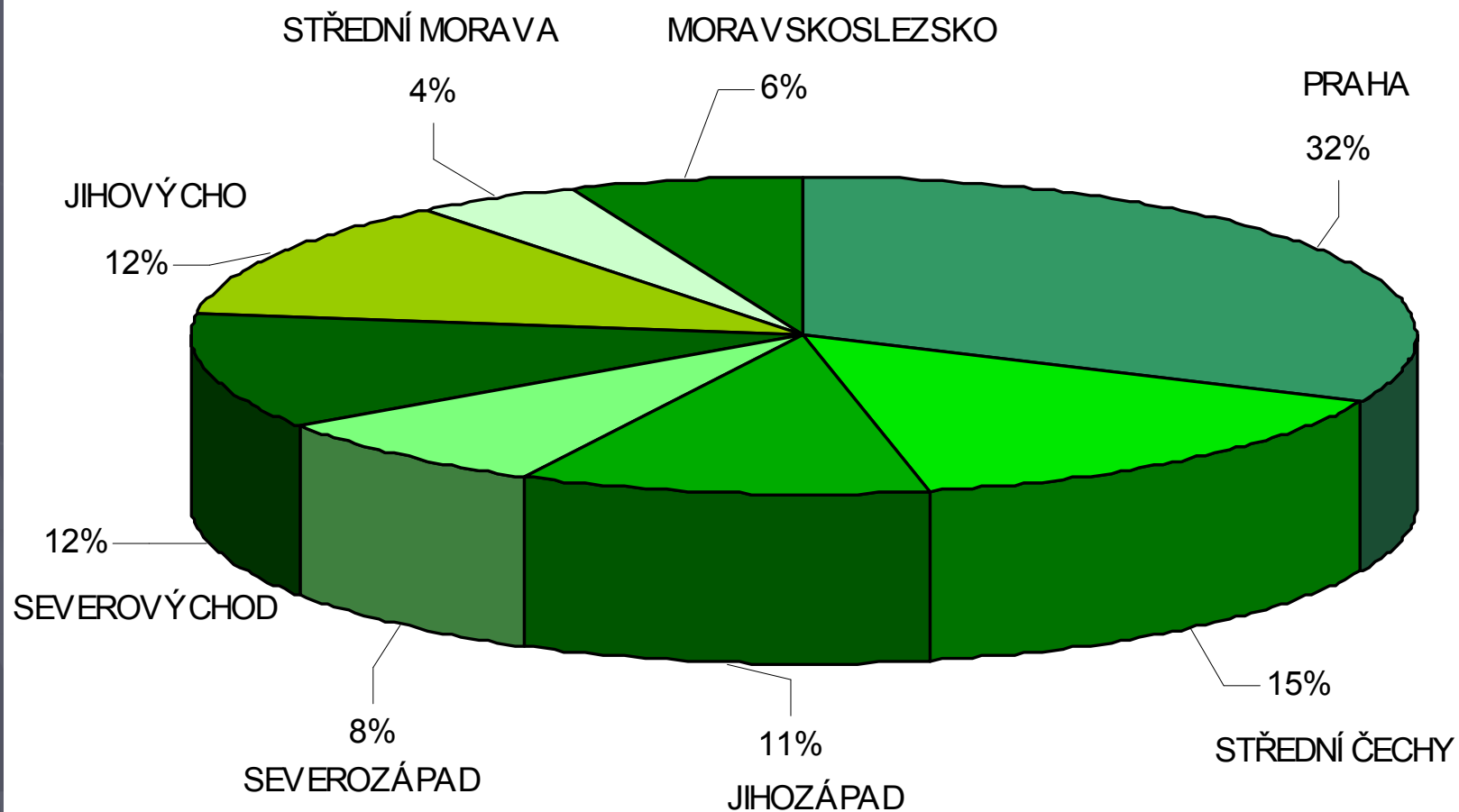
ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ PODLE OKEČ; 31. 12. 2006
EMPLOYMENT OF FOREIGNERS BY CZ-NACE; 31 DECEMBER 2006

ODVĚTVOVÁ KLASIFIKACE EKONOMICKÝCH ČINNOSTÍ (OKEČ)
CZ - NACE ACTIVITY

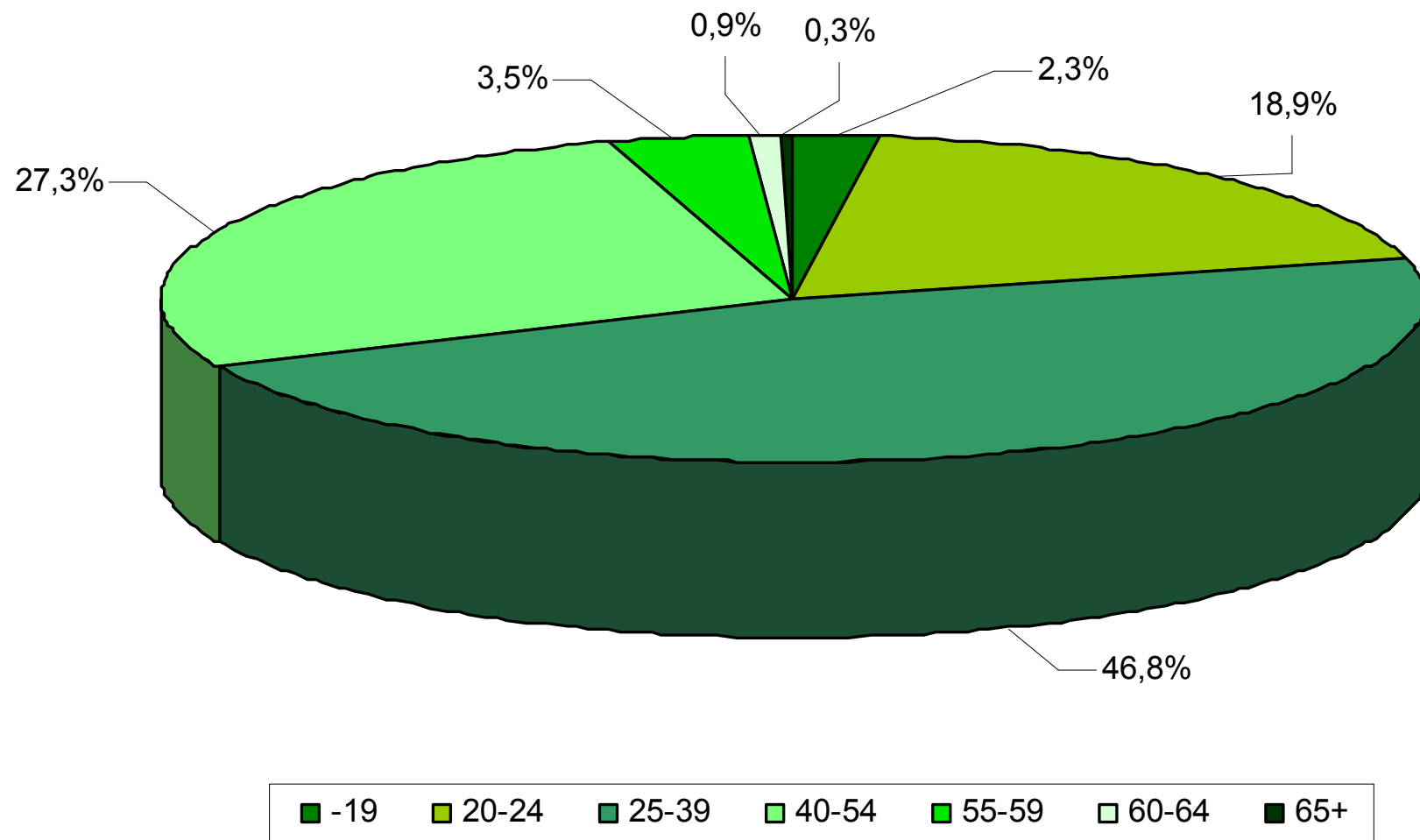
A 01, A 02	Zemědělství, myslivost, lesnictví a souv. činnosti	<i>Agriculture, hunting, forestry and related service activities</i>
B	Rybolov, chov ryb a související činnosti	<i>Fishing, operation of fish hatcheries and fish farms and related service activities</i>
C	Těžba nerostných surovin	<i>Mining and quarrying</i>
D	Zpracovatelský průmysl	<i>Manufacturing</i>
E	Výroba a rozvod elektřiny, plynu a vody	<i>Electricity, gas and water supply</i>
F	Stavebnictví	<i>Construction</i>
G	Obchod; opravy motorových vozidel a výrobků pro osobní potřebu a převážně pro domácnost	<i>Wholesale and retail trade; repairs of mot. Vehicles, personal and household goods</i>
H	Ubytování a stravování	<i>Hotels and restaurants</i>
I	Doprava, skladování a spoje	<i>Transport, storage and communication</i>

ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ V OBLASTECH (NUTS 2); K 31. 12. 2006
EMPLOYMENT OF FOREIGNERS IN AREAS (NUTS 2); 31 DECEMBER
2006

ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ PODLE VĚKOVÝCH SKUPIN K 31. 12. 2006
EMPLOYMENT OF FOREIGNERS: BY AGE GROUP; 31 DECEMBER 2006

CIZINCI EVIDOVANÍ NA ÚŘADECH PRÁCE
FOREIGNERS REGISTERED AT LABOUR OFFICES

Občané zemí EU, Norska, Švýcarska, Islandu a Lichtenštejnska a jejich rodinní příslušníci – trvalý pobyt

- ▶ Povolení k trvalému pobytu po 5 letech nepřetržitého přechodného pobytu bez dalších podmínek
- ▶ Pokud je zaměstnán a pobývá zde nepřetržitě 3 roky
- ▶ Jestliže je rodinným příslušníkem státního občana ČR, nebo občana EU, kterému bylo vydáno povolení k trvalému pobytu
- ▶ Průkaz o povolení k pobytu – platnost 10 let

Občané zemí mimo EU

- ▶ Občané třetích zemí pobývající krátkodobě (do 90 dnů) bez víz – dohody, vládní nařízení
- ▶ Občané třetích zemí pobývající v ČR na základě krátkodobých víz do 90 dní
- ▶ Nad 90 dní – nelze prodloužit, max. platnost 1 rok, navazuje na něj dlouhodobý pobyt
- ▶ S povolením k dlouhodobému pobytu – navazuje na víza
- ▶ S povolením k trvalému pobytu – za 5 let nepřetržitého pobytu, po 4 letech nepřetržitého pobytu - pro cizince v rámci přechodného pobytu po ukončení řízení o udělení mezinárodní ochrany, po 2,5 letech – úspěšné absolventy projektu MPSV „Výběr kvalifikovaných zahraničních pracovníků.
- ▶ S platným azylem

Cizinci bez ohledu na hranice EU

- ▶ Registrovaní žadatelé o azyl
- ▶ Cizinci pobývající v ČR v rámci dočasné ochrany – mimořádné události
- ▶ Nelegálně pobývající cizinci

Zaměstnanost cizinců

- ▶ MPSV – evidence o vydaných platných povoleních a počtu informací o nástupu občanů EU/EHP a Švýcarska k výkonu práce
- ▶ MPO – evidence o cizincích s živnostenským oprávněním

Povolení k zaměstnání bez ohledu na situaci na trhu práce

- ▶ Cizinci vykonávajícímu v ČR soustavnou vzdělávací nebo vědeckou činnost jako pedagogický pracovník nebo akademický pracovník VŠ nebo vědecký výzkumný nebo vývojový pracovník ve výzkumných institucích
- ▶ Který bude zaměstnán na časově vymezené období za účelem zvyšování svých dovedností a kvalifikace ve zvoleném zaměstnání (stáž) avšak na dobu nejdéle 1 roku (nebo na dobu potřebou pro získání odborné kvalifikace)
- ▶ Do 26 let věku zaměstnaného příležitostnými a časově omezenými pracemi v rámci výměny mezi školami nebo v rámci programů pro mládež
- ▶ Duchovnímu církve registrované v ČR nebo náboženské společnosti
- ▶ Který je žadatelem o udělení mezinárodní ochrany, nebo kterému bylo uděleno vízum k pobytu nad 90 dní za účelem strpění pobytu, nejdříve však po uplynutí 12 měsíců ode dne podání žádosti o udělení azylu
- ▶ Který bude vykonávat práci na základě svého zvolení nebo jmenování do funkce

Povolení k zaměstnání se nevyžaduje

- ▶ obdržel azyl na území ČR;
- ▶ b) má povolení k trvalému pobytu na území ČR;
- ▶ c) je rodinným příslušníkem člena diplomatické mise, konzulárního úřadu nebo rodinným příslušníkem zaměstnance mezinárodní vládní organizace se sídlem na území ČR, pokud je mezinárodní smlouvou sjednanou jménem vlády ČR zaručena vzájemnost;
- ▶ d) je
  - ▶ výkonným umělcem,
  - ▶ pedagogickým pracovníkem,
  - ▶ akademickým pracovníkem vysoké školy,
  - ▶ vědeckým pracovníkem, který je účastníkem vědeckého setkání,
  - ▶ žákem nebo studentem do 26 let věku,
  - ▶ sportovcem,
- ▶ osobou, která v ČR zajišťuje dodávky zboží nebo služeb nebo toto zboží dodává nebo osobou, která provádí montáž na základě obchodní smlouvy, případně provádí záruční a opravářské práce, a jejíž pobyt na území ČR nepřesáhne sedm po sobě jdoucích kalendářních dnů nebo celkem 30 dnů v kalendářním roce;
- ▶ e) je zaměstnán na území ČR podle mezinárodní smlouvy, k jejíž ratifikaci dal Parlament ČR souhlas a již je ČR vázána;
- ▶ f) je členem záchranné jednotky a poskytuje pomoc na základě mezistátní dohody o vzájemné pomoci při odstraňování následků havárií a živelných pohrom a v případě humanitární pomoci;
- ▶ g) je zaměstnán v mezinárodní hromadné dopravě, pokud je k výkonu práce na území ČR vyslán svým zahraničním zaměstnavatelem;
- ▶ h) je akreditován v oblasti sdělovacích prostředků;
- ▶ i) je vojenským nebo civilním personálem ozbrojených sil vysílajícího státu podle zvláštního zákona;
- ▶ j) vykonává práci v rámci přípravy na budoucí povolání ve školách a školských zařízeních zařazených do sítě škol, předškolních a školských zařízení;
- ▶ k) je vyslán na území České republiky v rámci poskytovaných služeb zaměstnavatelem usazeným v jiném členském státu Evropské unie;
- ▶ l) pobývá na území České republiky na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem společného soužití rodiny, jde-li o společné soužití rodiny s cizincem podle písmene a) nebo c),
- ▶ m) pobývá na území České republiky na základě povolení k dlouhodobému pobytu rezidenta jiného členského státu Evropské unie za účelem zaměstnání, pokud od vydání tohoto povolení uplynulo více než 12 měsíců.

Cizinci s živnostenským oprávněním

- ▶ Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání
- ▶ Cizinci mohou podnikat jako zahraniční FO, zakládat PO nebo zřizovat organizační složky svého podniku v zahraničí.

Informovanost o pracovních příležitostech

- ▶ EURES – Evropské služby zaměstnanosti (1993), podpora mobility pracovní síly na evropském trhu práce.
- ▶ <http://portal.mpsv.cz/eures>
- ▶ <http://eures.europa.eu>

Rakousko

- ▶ Pracovní povolení (zákon o zaměstnávání cizinců)
- ▶ Bilaterální dohody o zaměstnávání českých občanů
- ▶ Pozitivní seznam profesí, pro které jsou zjednodušené postupy vydání pracovního povolení http://www.ams.at/docs/Fachkraefte-Zulassung_08.pdf
- ▶ Fachkraefte-Zulassung – zjednodušená forma pracovního povolení pro kvalifikovanou pracovní sílu
- ▶ Beschäftigungsbewilligung – platné 12 měsíců, podmínka měsíční plat vyšší než 2358 eur, žádá zaměstnavatel
- ▶ Freizugigkeitsbestätigung – neomezený přístup na rakouský trh práce, podmínka nejméně 12 měsíců bez přerušení povolení k legálnímu zaměstnání, nebo rodinný příslušník
- ▶ Nutné do 3 dnů přihlásit adresu pobytu
- ▶ Volná pracovní místa www.ams.at, www.jobroom.at. .....

Velká Británie

- ▶ Bez omezení (EU)
- ▶ 1.5.2004 Worker Registration Scheme – ohlašovací povinnost, registrace (90 liber), při změně práce do 12 měsíců – nová registrace, povinnost kontroly ze strany zaměstnavatelů
- ▶ www.workingintheuk.gov.uk
- ▶ www.reed.co.uk, www.fish4jobs.co.uk,.....

-
- ▶ [http://portal.mpsv.cz/eures/prace v eu/ze me](http://portal.mpsv.cz/eures/prace_v_eu/ze_me)
  - ▶ [http://portal.mpsv.cz/eures/prace v eu/ze me/belgie/](http://portal.mpsv.cz/eures/prace_v_eu/ze_me/belgie/)

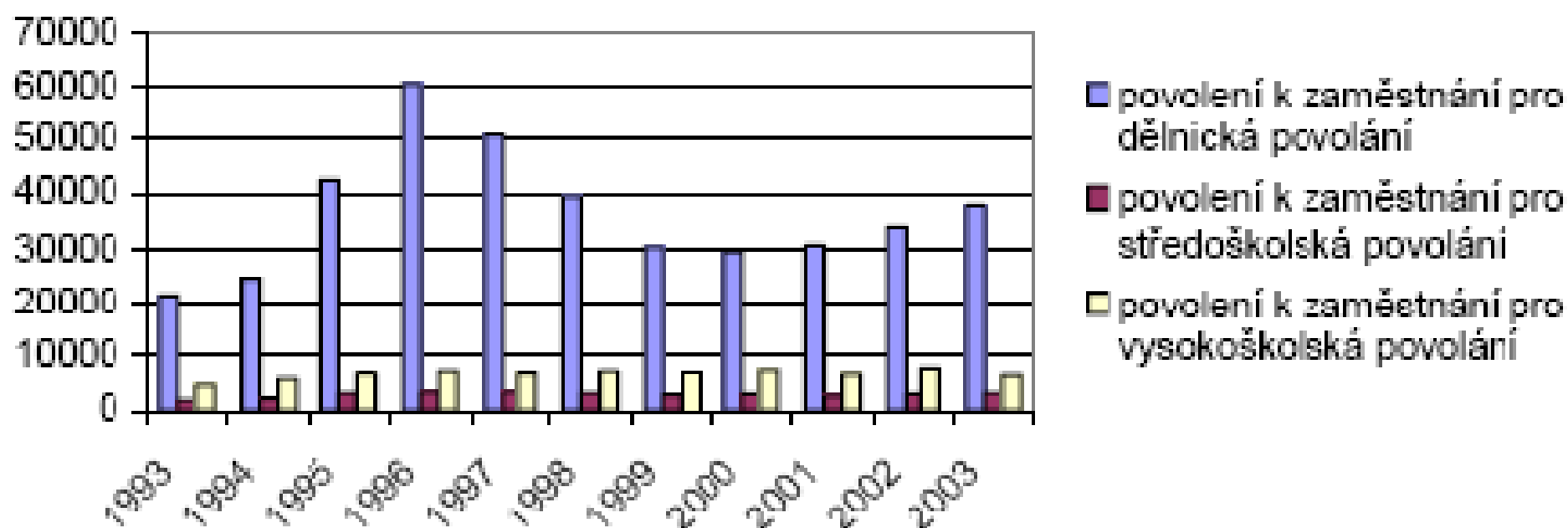
Mýty o zaměstnávání cizinců

- ▶ Berou práci - *Cizinci mohou obsadit pouze ta volná pracovní místa, o která nemají čeští občané (nebo cizinci s trvalým pobytem a azylanti), zejména nezaměstnaní, zájem. Procedura, kterou zaměstnavatel musí podstoupit, aby mohl zaměstnávat cizince, je administrativně náročná a podléhá správnímu poplatku. Pro zaměstnavatele je jednodušší zaměstnávat osoby, které nemusejí mít povolení k zaměstnání.*
- ▶ ALE: vliv na mzdy

► **Cizinci jsou nekvalifikovaní**

Cizinci mívají obvykle vyšší kvalifikaci nežli domácí nezaměstnaní, zejména ve srovnání s dlouhodobě a opakovaně nezaměstnanými. Zaměstnavatelé často nepožadují u nahlášených volných pracovních míst jakékoliv vzdělání a kvalifikaci proto, aby mohli nabídnout nízkou mzdu. Na tu domácí nezaměstnaní nepřistoupí a zaměstnavatelé získají na tato místa relativně dobře kvalifikované cizince.

Vývoj povolení k zaměstnání cizinců podle požadavků na vzdělání na pracovním místě (koncové stavy)

Pramen: MPSV SSZ, MPO, graf Milada Horáková, VÚPSV

► **Cizinci pracují v Česku načerno**

Někteří ano, ale ve srovnání s domácími pracovníky méně často, protože jejich zaměstnávání podléhá přísnější kontrole. Práce v šedé ekonomice je běžná také u domácích obyvatel.

► **Cizinci stojí peníze**

Přechodně zaměstnávání cizinci naopak odvádějí peníze na sociální pojištění, přičemž nemohou na tomto pojištění participovat. V případě, že jejich pracovní poměr skončí, končí i jejich povolení k pobytu. Pouze cizinci s trvalým pobytem a azylanti mohou využívat služeb úřadů práce a žádat o příspěvek uchazeče o zaměstnání v případě, že jsou nezaměstnaní.

Odliv mozků

- ▶ Největší ztráta (možný pokles konkurenceschopnosti dané země)
- ▶ Zejména u těch profesí, kde je výrazný rozdíl v jejich ohodnocování (např. lékaři, v roce 2005 v Německu – 34 lékařů, VB 900 lékařů + sester, nahrazováno lékaři ze Slovenska 1000 lékařů + každá 12tá sestra)
- ▶ Odchod kvalifikovaných lidí do zahraničí představuje pro zemi původu hned několikanásobnou ztrátu.
- ▶ Jedná se zejména o:
  - ztrátu investic vložených do jejich vzdělání (vzdělávací politika je většinou spravována státem)
  - ztrátu fiskální (odchod lidí, který platí daně) – obecně, čím vyšší vzdělání, tím vyšší je ztráta

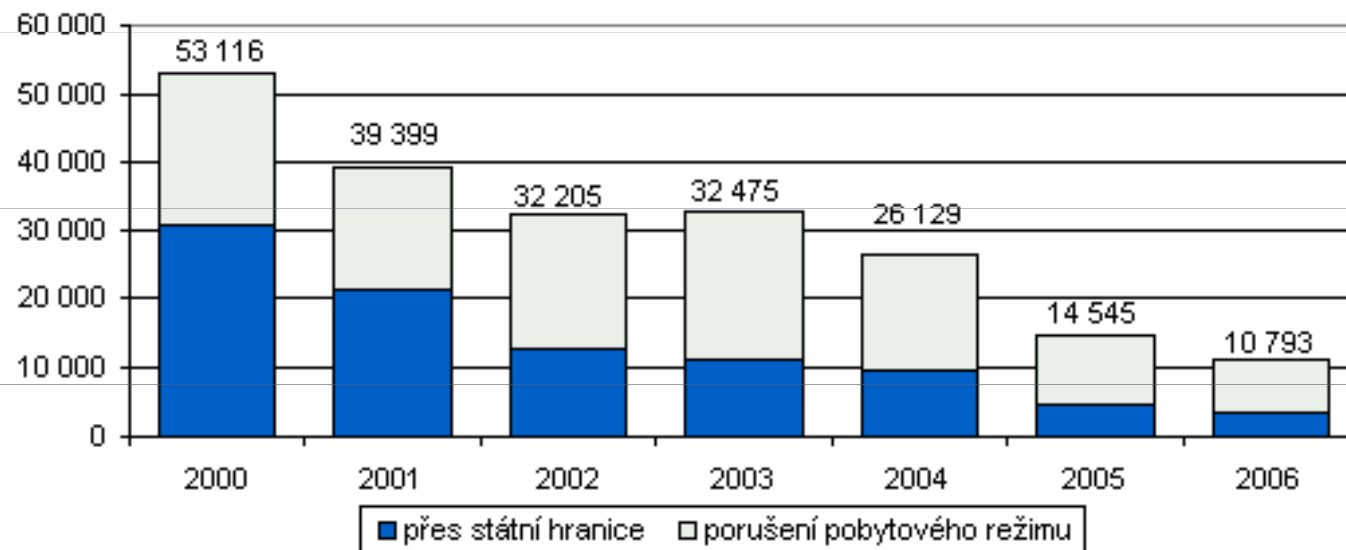

Nelegální migrace

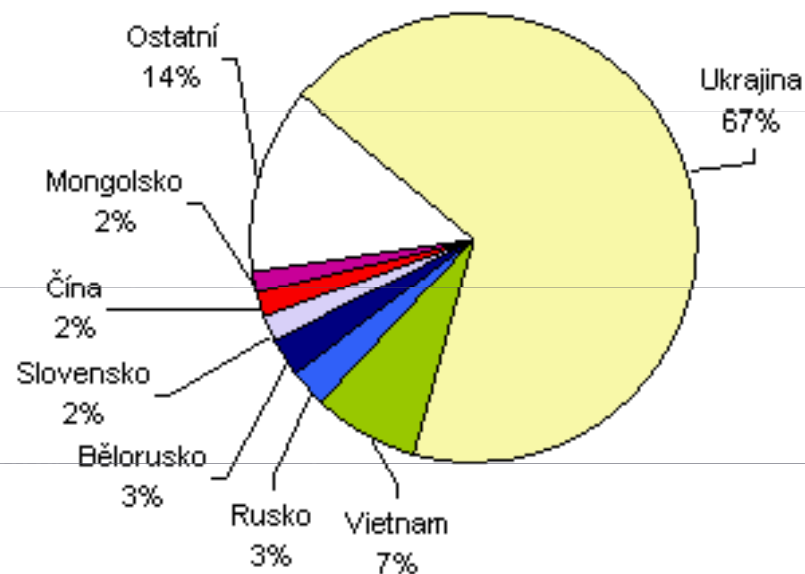
- ▶ Nelegální migrace ale není věcí pouze cizinců, ale i občanů České republiky – ti například tvořili 15% z osob, které byly v první polovině roku 2003 zadrženy při nedovoleném překročení státních hranic ČR.
- ▶ Každý rok použije pomoci převaděče pro překročení hranic zhruba 20-25% nelegálních migrantů. Osob s neregulérním cestovním dokladem jsou 3-4%, v úkrytu dopravního prostředku je nalezen stejný počet lidí. V roce 2003 bylo do 30. 6. zajištěno 337 asistujících osob, tedy osob, které pomáhají migrantům překročit hranici. Celkem 79% z nich jsou občané České republiky a 5% občané Číny.

Nelegální migrace cizinců v letech 2000-2006

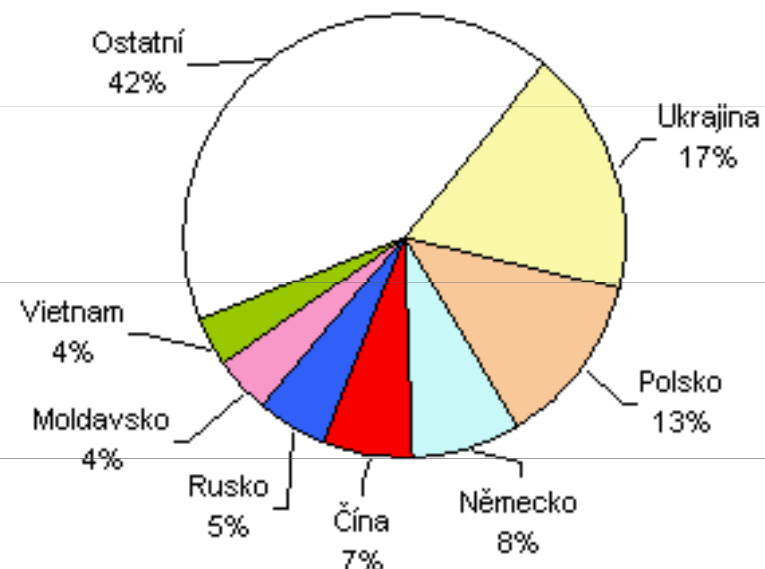
Počet osob

Porušování pobytového režimu - 7 nejčastějších státních občanství 1.1.-31.12.2006

Nelegální migrace cizinců přes státní hranice ČR - 7 nejčastějších občanství 1.1.-31.12.2006

Zjišťování ilegálních pracovníků

- ▶ Britská organizace Migration Watch UK používá vzorec, kterým se snaží odhadnout počty ilegálních přistěhovalců.
- ▶ Výpočet je složen z 1% celkového počtu turistů s vízy, kteří přijeli do země za hodnocené období, z 1/2 celkového počtu všech zadržených ilegálních cizinců a 60% z celkového počtu cizinců, kteří neúspěšně žádali o azyl. Součet těchto tří položek představuje v ČR cca 20 000 osob ročně, v Británii pak více než 100 000 osob.
- ▶ mezinárodní organizace International Centre for Migration Policy and Development se sídlem ve Vídni odhaduje, že českým územím projde až 45 000 ilegálních cizinců ročně.
- ▶ Z uvedených údajů lze vyvodit, že za novodobé existence našeho samostatného státu se počet jeho obyvatel rozrostl o více než 200 000 nelegálních cizinců

Klientský systém

- ▶ Předpoklady pro vznik klientského systému:
- ▶ Vysoká nezaměstnanost, velká práceschopnost a vysoké životní standardy
- ▶ V horských okresech Zakarpatské oblasti, která je ČR nejbližší, skutečná nezaměstnanost dosahuje přibližně 40 až 45 procent. Podobná je i situace v dalších západních oblastech Ukrajiny, kde je možné sledovat největší sociální migraci směrem na Západ.
- ▶ plat na Ukrajině je 70 dolarů.
- ▶ V České republice byla v 90. letech velká poptávka po lidech, kteří by mohli pracovat ve stavebnictví, službách a zemědělství.
- ▶ Hlavní poptávka byla po nekvalifikovaných, pomocných pracích, které jsou fyzicky náročné a nejméně placené. Hlavně za tímto účelem se v 90. letech do ČR přesunulo kolem 100 tisíc občanů Ukrajiny.
- ▶ Většina ukrajinských migrantů pochází z dělnického anebo zemědělského prostředí, jen malá část má vysokoškolské vzdělání.